

Biztonság- technikai szimpozion

Biztonságtechnikai szimpozion kezdődött csütörtökön Balatonszéplakon a Nehézipari Minisztérium, a Vegyipari Dolgozók Szakszervezete és az Országos Köolaj- és Gázipari Tröszt szervezésében. A háromnapos előadássorozaton a köolajfeldolgozó- és gázipari hazai vezető szakemberei, valamint KGST-országokbeli képviselői vesznek részt.

A témát különösen aktuálissá teszi hazánkban, hogy a IV. ötéves terv szerint a cseppfolyós és gázmű energetikai hordozók arányát 1975-ig a jelenlegi 40 százalékról 55 százalékra kell növelni. A felhasználás lehetőségeit bővíti majd az algyői köolaj- és gázmezők teljes feltárása és kiépítése, a szovjet import emelése is.

Nagyobb tanácsi hatáskör az egészségügy területén

Az új tanácsvetvény és a végrehajtásról szóló kormányrendelet tovább szélesítette a helyi kezdeményezések lehetőségét, az alsóbb szintű tanácsi szervek önállóságát. Az Egészségügyi Minisztérium legújabb rendelkezései ennek szellemében, a korábbinál nagyobb beleszólást biztosítanak a helyi tanácsi szervezetnek az egészségügy kérdéseibe.

Az Egészségügyi Minisztérium saját területére alkalmazta a tanácsvetvény nyomán született jogszabályokat — köztölték az illetékesek — és rendelkezett arról, hogy a jövőben milyen új fórumok jelölhetik ki a tanácsok egészségügyi feladatait ellátó szakigazgatási szervek vezetőit, a járási, a megyei, városi, kerületi hivatalok egészségügyi cso-

portjának vezetőit, a megyei, fővárosi vezetőkörhazak szakorvosait, a tanácsok irányítása alá tartozó egészségügyi és szociális intézetek vezetőit, valamint a községi körzeti egészségügyi szolgálat dolgozóit. Az eddigi gyakorlat módosítására az egyetemes eljárás érdekében került sor — a kinevezések új jogrendszerének elkészültéig.

A leglényegesebb változást az új rendelet községi szinten hozza. Ezentúl ugyanis a községi orvosok kinevezése csak a községi tanácstól függ. Így a helyi szervek szerepe lényegesen megnövekedett, mivel most már minden helység maga felel azért, kit választ orvosának, illetve azért is, hogy milyen körülményeket teremtsen az újonnan szerződte-

tett orvos-egészségügyi személyzet számára.

A községi tanács végrehajtó bizottsága jelöli ki ezután a bölcsődék vezetőjét, a védőnőt, a szülésznőt és az ápolónőt is. A fővárosi, a megyei, a megyei városi, a városi, a fővárosi kerületi tanács vb egészségügyi osztályának vezetőjét a fővárosi, megyei városi, városi, illetve a fővárosi kerületi tanács nevezi ki; a járási, a megyei, városi, kerületi hivatal egészségügyi csoportjának vezetőjét pedig a járási, megyei, városi, kerületi hivatal elnöke. Az új egészségügyi vezetők alkalmazásához most már csak a felettes egészségügyi szervek előzetes tájékoztatására van szükség.

A fővárosi területi vezető-körház, a megyei körház igazgatója, a megyei városi körház igazgatója, a fővárosi, a megyei, illetve a megyei városi tanács vb egészségügyi osztályának vezetőjétől nyeri el megbízatását. A városi, fővárosi kerületi tanács körházának igazgatóját, továbbá a különféle egészségügyi intézetek és szociális otthonok igazgatóját a városi, a fővárosi kerületi tanács végrehajtó bizottsága jelöli ki, s ugyancsak ő dönt a városi, fővárosi kerületi tanács körházának és egyéb egészségügyi intézeteinek vezető állású dolgozó szerződéséről. (MTI)

Technika háza

Csütörtökön Nyíregyházán megnyitották a szeptember 30-ig tartó Szabolcs-Szatmár megyei műszaki hónapot. A műszaki hónap egyik legrangosabb rendezvénye az országos építészkonferencia lesz. A megnyitón egyben Technika-házat is avattak.

Kapaszkodj a fellegekbe

Szász Péter jó rendező. Már első filmjével, a *Fiúk a térről* cíművel is bizonyította, hogy különös érzékelőalkata van a jó értelemben vett, komoly gondolatokat hordozó kalandfilmhez. Azt is bizonyította, hogy van mondanivalója a mai nézőnek, különösen a mai fiataloknak a történelemtől, annak hősi korszakairól. Szerencsésen ötvözte forradalmi mondanivalóját a romantikus kalandfilm nyelvezetével. Új filmje, a *jó* előre beharangozott, magyar — szovjet koprodukcióban

Kereskedelmi kultúra

Bemegy az ember az üzletbe. Kér tíz deka párliszt. A fehér köpenyes eladó kézzel rakja papírba az előre szeletelt árut.

— Nem lehetne villával? — jegyzem meg csendesen. S máris elindítottam a körülöttem állók és az eladók vitáját. — Miért, maga nem kézzel nyúl majd hozzá? Az én kezem tisztább, mint a kedves vásárlóé!

A cipőboltban udvarias, kedves az eladó. Középkorú asszony. Már az ötödik pár papucsot próbálgatom. Egyiken a dísz nem tetszik, a másikban mint-ha hátracsúszna a lábam, a harmadik kicsi. Köszönöm, nem kérem — indulok kifelé. — Miért, hozok másikat! — készségeskedik a türelmes eladó. S valóban, a tizenkettedik pár már éppen megfelel.

A kenyér, a péksütemény minősége (olykor hiánya) lassan már vécslapjaink állandó témája lesz. Hát még a zsemlyék mérete, folyton kisebbedő térfogata! A csomagolásról külön kellene szólni. A péksüteményt, ha háromnál többet veszünk, általában zacskóban adják. S a kenyeret teljesen becsomagolják.

Igazán öröndetes, hogy nálunk is árulják a polyalakos tejet (bár néha kifolyik), az előrecsomagolt juhtúrót, a műanyag tégelybe töltött krémsajtot. Hogy a pulvereket nylonzacskóban kínálják, cipőjét némelyik gyár cégjelzéses műanyag tasakban forgalmazza. A Luxus Áruház díszdobozt, az Aranyhóp mintás papirtasakat mellékel áruhoz.

Kevésbé öröndetes, hogy lakkeipómnak két napi hordás után berepedt az oldala, harisnyámon felvétel előtt két centis fehér varrást vettem észre. Elő a blokkot, szaladok vissza az üzletbe. A cipőt nézegetik, forgatják, aztán

szó nélkül visszaveszik. Kapok egy csereutalványt, amivel járkalhatok vissza hetekig az üzletbe, míg végre érkezik olyan cipő, amelyik tetszik. S akkor a pénztáros még szemrehányóan meg is jegyzi — Oh, utalvánnyal fizet?!

A harisnyám kicserélése már sokkal bonyolultabb. Az eladó az osztályvezetőhöz, ő az áruház helyettes vezetőjéhez irányított. Közben pergő kereszkérdésekkel vallatnak: — Biztos, hogy nálunk vette? — Igen, itt a blokk. — Nem a kedves vevő tépte el és varrta meg ilyen otrombán? — Nem, nem, tessék elhinni. — Ki volt az eladó? Miért nem bontotta fel mindjárt a harisnyát? Elveszik a blokkot úgy kérdezik: Mennyibe is került? Majdnem jól felelek, csak ötven fillért tévedtem. Aztán alig félórás tortúra után kicserélik a harisnyát. — De ez aztán jó legyen! — fenyegetnek meg — többet nem áll módunkban kicserélni. S biztonság okáért a blokkot se adják nekem.

Hogy mindkét esetben a vevő a fő bosszúság? A jövés-menés, a blokk-előkeresés, a bizonygatás izgalma. — Ki törődik ezzel? Hogy legalább annyit elvárna; elnézést kér!

Mi az oka, hogy a kereskedők jó része nem tud a vevőkkel bánni. Egyebek közt az is, hogy az eladók többségének nem ez a tanult szakmája. Ahhoz, hogy valaki áruházi eladó legyen — bár vannak kiváló kereskedelmi szakiskoláink — elég a nyolc általános. Sokan azt hitték, könnyű pályát választanak, s csalódásukat aztán a vevő „keserüli” meg.

A jó kereskedők viszont több megbecsülést, elismerést érdemelnének — anyagiakban is.

K. M.

Új gyártelepen — öreg gépek között

Nagyon sok hazai iparvállalatra érvényes az, ami a Szegedi Fémipari Vállalatot jellemzi: új és modern körülmények közé kerültek, de technikájuk, technológiájuk szinte öregebb a legidősebb munkásuknál. Sajnos népgazdaságunk több ágazatában száz és száz gyár belekerült ebbe a számkötébe. A pénzhány és a beruházási piac egyensúlyának hiánya miatt kevés termelővállalat képes egy csapásra megoldani a gyártócsarnok felépítését és az új technikai berendezések megvásárlását. Vagy az egyiket, vagy a másikat intézheti.

Az első lépés után

A fémipari vállalat a városi tanácsé. Ez a termelő szervezet igen mostoha körülmények között végezte munkáját még két évvel ezelőtt is. Több helyütt, szétszórtan helyezkedtek el műhelyek, amelyek különben sem feleltek meg a követelményeknek. A vállalat saját kasszájából és a tanács támogatásával új gyártelepet építtetett a Fonógyári úton, amelynek költsége 20—22 millió forint volt. Szemben a Patyolattal, a bútorraktár mellett, igazán szép körülmények közé kerültek. Dicséretére válik Fogas János igazgatónak, hogy sokat törődik a munkahelyi környezettel is, s nem sajnálja a pénzt egy kertetstől, aki rendben tartja a gyári udvar parkjait. Szépkedvése az igazgatónak és néhány kollégájának, hogy az épületek közötti szabad területen szőlőlugasokat és gyümölcsfákat ăpolnak. Vélletlenül hallgattam ki egy beszélgetést, amikor két munkás megemlítette a legutóbbi „szüretet”:

— Egy tálcán az igazgató beküldte a szőlőt a műhelybe, kóstolják meg az emberek a saját termésüket, és köszöni a vezetőség, hogy a dolgozók nem csipkedték le a fűrtöket. — Így is lehet! Végignéztük a műhelyeket, ahol 450 ember — köztölték igen sok a leány és az asszony — dolgozik, és évente körülbelül 60 millió forint értékű terméket készít el. Tombác József főmérnök azt mondta, hogy ez 10 százalékkal több a tavalyi mennyiségnél. Az igazgató és a főmérnök között lépegetve, arcukat kémlelve mégsem tapasztaltam valami nagy elégedettséget. A jellelennel, a jelen körülmények között kiharcolt eredménnyel lehet hogy elégedettek, de nagy baj lenne, ha

csak a mát tekintenénk, fittyet hányva a jövőnek.

Igen szembetűnő a fémipari vállalat műhelyeiben a megmunkáló gépek vénisége. Zömük alighanem kiszolgált a monarchia idején alapított cégeket születésüktől megszűnésükig, s bizony már azóta is eltelt egy negyedszázad. Látják arcmon az értékítéletet, s kérdés nélkül arról beszél az igazgató, hogy a következő lépésük új gépek vásárlása lesz, de erre a célra össze kell gyűjteniük néhány esztendő beruházási pénzösszegét.

A fémipari vállalat „apró termékeket” állít elő, más szóval tömegcikkeket. Háztartási eszközök, autófelszerelések, nyomdai berendezések, szerelvények és ehhez hasonló dolgok. Néhány termékükről érdemes bővebben beszélni.

Monopólium és kooperáció

Van olyan termék, amelynek gyártásában a szegedi vállalat monopolhelyzetet foglal el: ez pedig a járművek rendszámablaja. Erre a cikkre kötelezően szükség van minden gépkocsin, motorkegélr, vagy traktor tulajdonosának. Sőt, ha megváltoztatnánk hazánkban a járművek rendszámablajának betű- és számréndjét, akkor több mint egymillió darabot kellene készíteniük, mivel minden járművön két tábla van. Ennek valószínű öröme a vállalat, hiszen biztos megrendelés, bár a hasznuk szinte minimális rajta. Állítólag máshol csapódik le az előállítási költség és az eladási ár közötti különbség. A monopol cikkeknél gyakran előfordul ilyesmi.

Új munkája a vállalatnak az a kooperáció, amelynek keretében részt vesznek az Ikarus-program végrehajtásában: ők készítik az autóbuszok tetőszelőit. Sajnos ez a termelési együttműködés még dőcög, mivel jelenleg is állnak az egyik csarnokban a dolgozók, mert az Ikarus nem küldi megfelelő időben az anyagot, s így az évi 20 millió forint értékű munka valószerű nem készül el az esztendő végére.

Körülbelül 100-féle terméket gyártanak. Ez jó is, meg nem is. Soknak tünik. Kevésbé is elég lenne, nagyobb szériában, amelyhez természetesen új gépek kellenének. Van még egy érdekes termékük: a személygépkocsi-utánfutó, vagyis

vontatható és összecsulható lakókocsi. Egy példányt két évvel ezelőtt a Szegedi Ipari Vásáron is bemutattak. Nagy volt az érdeklődés és a kíváncsiság iránta. Aztán csend lett a lakókocsi körül. Nem is készítettek többet. Most kísérleti céllal más anyagból gyártanak lakókocsit. Egy prototípust. Az ember úgy érzi, hogy lenne keltje a lakókocsinak, és talán érdemes volna többet is gyártani belőle.

Elismerés a törzsgárdának

A Szegedi Fémipari Vállalatnál javult az egy főre jutó termelési érték, következőképpen a kereseteket, illetve a jövedelmeket is emelték ebben az esztendőben. Előre megmondták a dolgozóknak is, ha 1971-ben 10,5 millió forinttal javul a vállalati eredmény, akkor 3 százalékkal felemelik a fizetéseket. Az első félév folyamán 6,5 millióval jobb volt az eredményük a tavalyinál, s így minden biztosított megvan ahhoz, hogy túl is teljesítsék elképzeléseiket.

A fizetések emelése mellett külön anyagi támogatásban részesítik azokat, akik hosszabb ideje dolgoznak a vállalatnál. Aki 5—10 esztendeje van náluk, az havonta 50 forintot kap pluszként a keresetéhez, 10 éven felüli havi százat, tizenötön felül 150-et, s húsz éven felül havi 200 forintot kapnak. Példás, követésre méltó gyakorlat.

Gazdagh István

Tévériport a pedagógiai nyári egyetemről

Hogy eredményesebb legyen a tanulás címmel vetítették a szerdai késő esti órákban képernyőn azt a riportfilmet, melyet a tévé a TIT szegedi pedagógiai nyári egyeteméről készített. Az érdekes filmriport nemcsak az előadás helyszíneire kalauzolta el a nézőt, hanem több interjú során megszólaltatta azokat a fővárosi és szegedi szakembereket is, akik a korszerű pedagógiai módszerek népszerűsítésén fáradoznak. Így többek között nyilatkozott dr. Ágoston

György, a József Attila Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára és munkatársai, dr. Nagy József docens, dr. Nagy Jánosné adjunktus, valamint dr. Szendrői János tanszékvezető főiskolai tanár, és dr. Diós József, a szegedi Tömörkény István gimnázium és művészeti szakközépiskola igazgatója. A filmriportot Orbók Endre rendezte. Kár, hogy csak tévéhíradó második kiadása után, a késő este órákban „kért be” a szerdai műsorba.

nek és a titokzatos Millynek társaságában, s kerülnek sok-sok kalandba, irreális, abszurd helyzetbe. Talán a sok ötlet miatt nem lett egységes a film. A logikusan, tömören végiggondolt esemény helyett lazán egymáshoz kapcsolódó betéteket, történeteket kapunk, melyek ahelyett, hogy erősítsenék a film mondanivalóját, széttérítik a feszültséget. Ennek ellenére a film bővelkedik humorban, szellemes megoldásokban, bravúros felvételekben — Szécsényi Ferenc operatőr érdeme —, gyönyörű tájképekben. Szász Péter épp itt enged a csábításnak. Nem eléggé szigorú önmagához. Feláldozza a világos, tiszta beszédet, a frappáns humort — az öncélú bravúrért, a puszta látványért.

Darvas Iván remekel szerepében. Elegáns, könnyed, vonzó figurát formál, melybe mély emberséget, finom lírát, sziporkázó szellemiséget bújtat. Partnere, Gun-nar Cilinszki, noha ellentétes figurát kell formálnia, mégis túl merevnek, szoborszerűnek, tragikusnak tünik. Mensáros László és Andrej Mironov figurája a legkifejezőbb, legrazdagabb. A népes szereplőgárdából említést érdemel a női főszereplő Svetlana Svetlicsnaja, Bujtor István, Mihail Kononov, Alfonz, Fényes Szabolcs zenéje jól szolgálja a filmet.

Tandi Lajos